

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepanec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 13 kwietnia 2023 r. wniosku Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku z dnia 6 września 2022 r. w przedmiocie rozstrzygnięcia sporu o właściwość miejscową pomiędzy Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku a Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie

na podstawie art. 38 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 217 ze zm.; dalej powoływana jako „u.s.p.”),

postanowił:

rozstrzygnąć spór o właściwość między Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku a Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie w ten sposób, że uchylić postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie z dnia 15 lipca 2022 r. (sygn. akt ASD 6/22) i wskazać ten Sąd jako właściwy do rozpoznania sprawy, o której mowa w tym postanowieniu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem wydanym 1 lutego 2022 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu, wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu Sądu Rejonowego w D. – A. G. i przedstawił mu zarzut dyscyplinarny z art. 107 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o ustroju sądów

powszechnych, doręczając mu postanowienie oraz wzywając do przedstawienia na piśmie wyjaśnień i wszystkich wniosków dowodowych (postanowienie k. 223-223v akt ASD 6/22).

Następnie, zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z dnia 14 lutego 2022 r., w związku z wnioskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu, wyznaczono Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie jako sąd dyscyplinarny właściwy do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego w D. – A.G. (k. 233 akt ASD 6/22).

Wnioskiem z 26 kwietnia 2022 r., skierowanym do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu wniósł o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej A. G.– sędziego Sądu Rejonowego w D., obwinionego o to, że w okresie od 1 kwietnia 2014 r. do 6 marca 2019 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, to jest art. 937 § 2 oraz art. 939 w zw. z art. 615 oraz art. 201 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego, przez nierozpoznanie wniosków o zmianę zarządcy i wniosków o zatwierdzenie sprawozdań zarządcy za kolejne okresy sprawozdawcze, to jest za I półrocze 2014 roku, II półrocze 2014 roku, I półrocze 2015 roku, II półrocze 2015 roku, I półrocze 2016 roku, II półrocze 2016 roku, I półrocze 2017 roku, II półrocze 2017 roku i I półrocze 2018 roku, w sprawie o sygn. akt I Ns 151/15; brak czynności związanych z wyłączeniem ze sprawy o sygn. akt I Ns 151/15 i odrębną rejestracją wniosku o ustalenie nieważności umowy z dnia 25 marca 2014 roku jako pozwu w postępowaniu procesowym, jak również niepodjęcie żadnych czynności w zakresie ww. wniosku/pozwu, co skutkowało stwierdzeniem przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. akt I Ns 151/15 (I S 95/18, I S 106/20 oraz I S 250/21), to jest o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (k. 235-236 akt ASD 6/22).

W dalszej kolejności, zarządzeniem Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie z 5 maja 2022 r., wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu z 26 kwietnia 2022 r.

o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, został wpisany do repertorium nr ASD 4/22 (zarządzenie k. 237 akt ASD 6/22).

Następnie, w dniu 6 maja 2022 r. Prezes Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie przesłał stronom postępowania kopię zarządzenia nr 8/2022 Prezesa SN kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej, z prośbą o zwrócenie szczególnej uwagi na treść § 6 zarządzenia (k. 240 akt ASD 6/22).

Zgodnie z § 6 tego zarządzenia (które weszło w życie 30 marca 2022 r.), w wypadku wyznaczenia właściwego sądu dyscyplinarnego przez Prezesa SN przed wejściem w życie zarządzenia, termin do złożenia wniosku, o którym mowa w § 5 ust. 1, upływał z chwilą doręczenia stronie wezwania lub zawiadomienia o pierwszym terminie rozprawy lub posiedzenia.

Natomiast zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia, strona postępowania miała prawo, w terminie 7 dni od otrzymania zarządzenia o wyznaczeniu właściwego miejscowo sądu dyscyplinarnego, do złożenia wniosku o wyznaczenie sądu w wyniku losowania (zarządzenie k. 238-238v akt ASD 6/22).

Na posiedzeniu w dniu 15 lipca 2022 r., Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie wydał postanowienie, zgodnie z którym uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy obwinionego A. G. i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że zgodnie z nowelizacją art. 110 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej powoływana jako: u.s.p.), która weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r., do rozpoznania spraw dyscyplinarnych właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu, którego pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. W dalszej części uzasadnienia wskazano, że z uwagi na to, że obwiniony jest sędzią Sądu Rejonowego w Działdowie, jego sprawa powinna zostać rozpoznana przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku. Wykładnia literalna art. 101 § 3 u.s.p. oraz brak przepisów przejściowych dotyczących spraw pozostających „w toku”, przemawiała w ocenie Sądu, za przekazaniem sprawy obwinionego, Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku (postanowienie k. 247-247v akt ASD 6/22).

Powyższe postanowienie uprawomocniło się z dniem 29 lipca 2022 r. zaś akta sprawy przesłano w dniu 25 sierpnia 2022 r., Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku, którego Prezes zarządzeniem z dnia 6 września 2022 r., zarejestrował sprawę pod sygn. akt ASD 6/22 (zarządzenie k. 254; pismo przewodnie k. 255 akt ASD 6/22).

Wydanym tego samego dnia postanowieniem, Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie sporu o właściwość pomiędzy Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie i Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że stanowisko Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie jest niezasadne.

W ocenie Sądu przepisy zmieniające m. in. treść art. 110 § 3 u.s.p., nie zawierały wyraźnego wskazania jakie przepisy należy stosować do spraw „w toku”. Wnioski takie można było jednak wysnuć z treści art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1259), który wskazał jakie z nowych przepisów stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, z czego wynika, że w pozostałym zakresie, do spraw wszczętych i niezakończonych stosuje się przepisy dotychczasowe (postanowienie k. 260-262 akt ASD 6/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wystąpienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku inicjujące spór w przedmiocie właściwości z Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie, do rozpoznania wniosku o ukaranie sędziego A. G., obwinionego o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 u.s.p., zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadna jest argumentacja zmierzająca do wykazania, że w wyniku nowelizacji u.s.p., w przepisach przejściowych, nie przewidziano, aby znowelizowany art. 110 § 3 u.s.p. miał zastosowanie do spraw już wszczętych i prowadzonych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Należy podkreślić, że unormowanie art. 110 § 3 u.s.p., przed nowelizacją z dnia 9 czerwca 2022 r., przewidywało, że w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych, wymienionych w art. 110 § 1 pkt 1 lit. a u.s.p., właściwy sąd dyscyplinarny wyznaczał, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie C 791/19, uznał że przepisy art. 110 § 3 u.s.p. i art. 114 § 7 u.s.p., w zakresie w jakim powierzały Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej, prawo do dyskrecjonalnego wyznaczenia sądu dyscyplinarnego właściwego miejscowo do prowadzenia postępowań przeciwko sędziom sądów powszechnych nie spełniały wymogu wynikającego z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, zgodnie z którym sprawy te powinny być rozpoznawane przez sąd „ustanowiony na mocy ustawy”.

Przepisy, o których mowa w przywołanym wyroku TSUE, zostały zmienione art. 4 ust. 5 lit. d i ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 14 czerwca 2022 r., poz. 1259), która weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r.

Z dniem wejścia w życie tej ustawy zniesiono również Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, a utworzono Izbę Odpowiedzialności Zawodowej.

Przepis art. 110 § 3 u.s.p., po tej nowelizacji, jako zasadę wprowadził, że do rozpoznania spraw, o jakich mowa w art. 110 § 1 pkt 1 lit. a u.s.p., sędziów sądów rejonowych, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty tym postępowaniem.

W niniejszej sprawie, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu w dniu 1 lutego 2022 r. wszczął wobec sędziego sądu A. G. postępowanie dyscyplinarne i skutecznie przedstawił mu - na piśmie, zarzuty dyscyplinarne. Sporządzony następnie wniosek o ukaranie został zarejestrowany w Sądzie Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie zarządzeniem Prezesa tego Sądu z 5 maja 2022 r. pod sygn. akt ASD 6/22.

Tym samym uznać należało, że postępowanie w sprawie o sygn. akt ASD 4/22 zostało wszczęte i toczyło się przed Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie, przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca

2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, nowelizującej m.in. przepis art. 110 § 3 u.s.p.

Wobec tego, że przepis art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1259), wskazywał jakie z nowych przepisów stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, jednocześnie nie określając, że do spraw takich stosuje się art. 110 § 3 u.s.p., uznać należało, że do przedmiotowej sprawy ASD 6/22 – jako sprawy wszczętej i niezakończonej, zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe, w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Tym samym Sądem właściwym dla rozpoznania sprawy dyscyplinarnej o sygn. akt ASD 6/22, jest Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie jako sąd dyscyplinarny, który został wyznaczony, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej i przed którym sprawa ta toczyła się pod sygn. akt ASD 4/22. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[SOP]